

KS JESENICE - PODMEŽAKLJA

1. Podmežaklja, v parku, spomenik padlim borcem NOV, talcem in žfn
2. Jesenice, Cesta Franceta Prešerna št. 37, sp. plošča Čebin Borisu
3. Jesenice, Cesta Franceta Prešerna št. 48, (ŽJ), sp. plošča Markelj Francu
4. Jesenice, Cesta 1. maja 15, sp. plošča prvoborcu Jerala Francu
5. Jesenice, Cesta 1. maja 69, sp. plošča Čufar Tonetu in Jožetu
6. Jesenice, Cesta 1. maja 107, sp. plošča Zupan Jožu - Ježku
7. Jesenice, Mencingerjeva ul. št. 3, sp. plošča narodnemu heroju Matiji Verdniku
8. Jesenice, Mencingerjeva ul. št. 7, sp. plošča prvoborcu Ažman Dragotu
9. Jesenice, Ulica heroja Verdnika št. 41, sp. plošča prvoborcu Stanku Sekardiju
10. Mežaklja, nad kamnolomom, obnovljena partizanska bolnica

MEŽAKLJA (OBČINA RADOVLJICA)

1. Mežaklja, Maroltov rovt na Obranci, spomenik prvemu boju Cankarjeve čete 1.8.1941
2. Mežaklja, Obranca, sp. obeležje padlim borcem
3. Mežaklja, Obranca, Gonzov rovt, sp. obeležje prvi borbi Cankarjeve čete in borcema Koren Ferdu in Arzenšek Viktorju
4. Mežaklja, Obranca, sp. obeležje Koren Ferdu
5. Mežaklja, vrh, sp. plošča borcu Oman Slavku

JESENICE: Podmežaklje, v parku

Spomenik padlim borcem NOV, talcem in žrtvam fašističnega nesilja.

Nepis: PADLI ZA SVOBODO
1941 - 1945

AŽMAN DRAGO
AMBROŽ IVAN
BELEC MICI
BELEC VINKO
BERGINC CVETKO
ČELEŠNIK JOŽE
ČUFAR TONE
ČUFAR JOŽE
FEDERLE FRANC
FLORENINI DRAGO
DEMŠER FRANC
JEKLER MATEVŽ
JERALA FRANC
KATRAČNIK RUDI
KALAN ALOJZ
KIRŠNER RUPERT
KOBAL STANKO
KOLENC ALOJZ
KOREN PAVEL
KURAŠ PAVLA
LEDNER MARJAN
LEDNER SILVA
MARKELJ POLDA
MARKELJ VIKTOR
MARKOVIČ SLAVKO
MULEJ JANKO
ROPRET IVAN
SEKARDI STANKO
ŠMOLEJ JOŽE
ŠAVLI JOŽE
ŠEST ALOJZ
ŠIVIC MARA

TALAR ANTON
VAVPOTIČ SILVO
VERDNIK MATIJA
JAMAR JANKO
ZUPAN JOŽE
ZORC JOŽE
TALCI IN UMRLI V TABORIŠČU
AŽMAN LOVRO
BALANČ STANKO
LAH STANKO
LIPOVŠČEK FRANC
LIPOVŠČEK ALOJZ
LUSKOVEC STANKO
KRMELJ DOMINIK
PLANINŠEK LAVOSLAV
ROBIČ PAVEL
ŠAVLI ALBIN
BAJT MIHAEL
ČELEŠNIK RUDOLF
FRELIH JOŽEFA
KOŠIR JOŽE
KOŠIR TOMAŽ
LIPOVŠČEK FRANC
OBLAK NEŽKA
PAVŠIČ RUDOLF
PUKŠIČ ANTON
SEKARDI IVANKA
SEKARDI DANICA
SEKARDI ZORA
SUŠEC EDI
TALAR STANKO
ZAJEC ALOJZ

SLAVA JIM

1941 - 1945
KRAUS FRANC

MARKELJ FRANC
PADEL OD ČRNE ROKE

27.4.ZB.1951
PODMOŽAKLA

Krajevne skupnost: Podmežaklje
Krajevne organizacije ZB NOV: Podmežaklje

Pobudnik: KO ZB NOV

Avtor osnutka:

Izvajalec: KO ZB NOV in ŽJ

Datum odkritja: 27.4.1951

Material:

piremide iz obdelanih lomljencev: 120 x 120 x 240 cm
temelj - " - : 140 x 140 x 50 cm

bronaste plošče: 60 x 100 cm

bronaste plošče: 25 x 19 cm

napis na podstavku- železne črke: v = 10 cm

emblem - zvezda s spomenico: 22 cm

k.o.: Jesenice

p.št.: 2358, 2359

vl.št.: 961

Lestnik:

Skrbnik: KO ZB NOV

Dokumentacije: ZSV v Kranju

Tehniški muzej ŽJ
SO Jesenice

Ureditveni predlog: spomenik je potrebno v celoti obnoviti:
zamenjati vse tri bronaste plošče, porevnati in popleskati
napis na podstavku, očistiti emblem in poberveti zvezdo na
vrhu piremide, ter redneje čistiti okolico.

JESENICE: Cesta Franceta Prešerna št. 37

Spominske plošče na hiši, kjer je v noči na 1.11.1942
padel borec Cankarjevega bataljona BORIS ČEBIN - DŽIM
iz Ljubljane.

Napis: NA TEM MESTU JE PADEL KOT ŽRTEV
DNE 30.9.1942
ČEBIN BORIS
USTRELJEN OD OKUPATORJEVEGA HLAPCA

Krajevna skupnost: PODMEŽAKLJA
Krajevna organizacija ZB NOV: Podmežaklje

Pobudnik: MO ZB NOV Jesenice
Avtor osnutka in besedila:
Izvajalec: Železarna Jesenice
Datum odkritja: 1951

Materiel: bron
v: 30 cm
š: 49 cm
črke: 1,5; 2,7 cm
spomenica: 11 cm

k.o.:
p.št.:
vl.št.:
Lastnik:
Skrbnik: KOZB NOV Podmežaklje
Dokumentacija: Tehniški muzej ŽJ
ZSV v Krenju
SO Jesenice

Ureditveni predlog: predlagamo ureditev fasade in
zamenjavo počrnele plošče.

JESENICE: Cesta Franceta Prešerna št.48,
Železarna Jesenice

Spominske plošče aktivistu OF MARKELJ FRANCU, ki
so ga v noči na 31.3.1944 zverinsko umorili
pristaši gestapovske črne roke.

Napis: IZ TE HIŠE JE BIL 31.3.1944
ODPELJAN IN ZAHREBNO UMORJEN
OD DOMAČIH IZDAJALCEV
ČRNE ROKE
MARKELJ FRANC
AKTIVIST OF

MO ZB

Krajeвне skupnost: Podmežaklja

Krajeвне organizacije ZB NOV: Podmežaklja

Pobudnik: MO ZB NOV

Avtor besedila: komisija GO ZZB NOV Ljubljana

Avtor osnutka:

Izvajalec: Železarne Jesenice

Detum odkritja:

Material: bronasta plošča

v: 27 cm

š: 41 cm

k.o.:

p.št.:

vl.št.:

Lastnik:

Skrbnik:

Dokumentacija: SO Jesenice

ZSV v Krenju

Tehniški muzej ŽJ

Ureditveni predlog: predlagamo zamenjavo plošče ali
po možnosti posvetlitev črk

*Plošče je v krenju
v muzeju -
Objekt obnovljen
Vosi ZVNKD*

JESENICE: Ceste 1.maja 15

Spominske plošče prvoborcu JERALA FRANCU - CVETKU r.
16.1.1900 na Jesenicah, ki je bil ujet na Vršeh pri
Blejski Dobravi in ustreljen kotelec 28.4.1943
v Moravčah.

Napis: IZ TE HIŠE JE
L 1941 ODŠEL V
NOV
JERALA FRANC
PADEL 1 1943

Krajevna skupnost: Podmežaklje

Krajevna organizacija ZB NOV: Podmežaklje

Pobudnik: MO ZB NOV

Avtor osnutka in besedila:

Izvajalec: Železarne Jesenice

Datum odkritja: 1951

Material: bronaste plošče

v: 27 cm

š: 41 cm

v črk: 1,5; 3 cm

v spomenice: 11 cm

k.o.:

št.parc.:

vl.št.:

Lastnik:

Skrbnik: KO ZB NOV

Dokumentacija: ZSV v Kranju

SO Jesenice

Tehniški muzej ŽJ

Ureditveni predlog: -

JESENICE: Ceste 1.maja 69

Spominska plošča prvoborcu JOŽETU ČUFARJU r.30.3.1908 na Jesenicah, ki je padel 1.5.1942 na Mežaklji in bratu TONETU r.14.11.1905 revolucionarju in paštelju, ki je bil idejni vodja jeseniške partijske organizacije. Zadnja leta pred vojno je živel v Meriboru, ob začetku vojne pa se je umaknil v Ljubljano, kjer je delal ilegalno od ustanovitve OF vse do junijskih racij 1942, ko so ga Italjani zajeli in internirali v Gonars. Ko so razkrili njegovo identiteto, so ga hoteli izročiti Nemcem. Čufar je postenek v Šentvidu 10.8.1942 izkoristil in hotel pobegniti, vendar so ga med begom ustrelili.

Nepis: IZ TE HIŠE STA
ODŠLA V NOV L 1941
BRATA
ČUFAR TONE PADLA
ČUFAR JOŽE 1942

Krajevna skupnost: Podmežaklje

Krajevna organizacija ZB NOV: Podmežaklje

Pobudnik: ZZB NOV Jesenice

Avtor osnutka in besedila:

Izvajalec: Železarna Jesenice

Datum odkritja: 1951

Material: bronasta plošča

v: 27 cm

š: 42 cm

v črk: 1,5; 2,5 cm

v spomenice: 11 cm

k.o.:

p.št.:

vl.št.:

Lestnik:

Skrbnik: KO ZB NOV

Dokumentacija: SO Jesenice

Tehniški muzej ŽJ

ZSV v Krenju

Ureditveni predlog: pridobiti je potrebno pismeno soglasje
lastnike hiše in sedanjo počrnelo ploščo zamenjati z novo.

JESENICE: Cesta 1.maja 107

Spominske plošče na hiši, odkoder je leta 1944 odšel
v NOV JOŽE ZUPAN - JEŽEK, sekretar OK SKOJ za Jesenice.
Pedel je 21. 11.1944 v Javorniškem Rovtu, kjer je tudi
pokopen.

Napis: V POČASTITEV SPOMINA
ZUPAN JOŽA JEŽEK
SEK OK SKOJ ZA JESENICE
KI JE ŽRTVOVAL SVOJE MLADO ŽIVLJENJE
NOVEMBRA 1944 L.
ODKRITO ZA OBLETNICO SKOJ 1952.L.

Krajevna skupnost: Podmežaklje
Krajevna organizacija ZB NOV: Podmežaklje
Pobudnik: MO ZB NOV
Avtor osnutka in besedila:
Izvajalec: Železarna Jesenice
Datum odkritja: 1952

Material: bron
v: 30 cm
š: 50 cm
v črk: 1; 2 cm

k.o.:
p.št.:
vl.št.:
Lastnik:
Skrbnik: KO ZB NOV
Dokumentacija: SO Jesenice
Tehniški muzej ŽJ
ZSV v Kranju

Ureditveni predlog: pridobiti je potrebno pismeno
soglasje lastnika hiše in odstraniti ali premakniti
polico za rože niže, ker zakriva pogled na ploščo.

JESENICE: Mencingerjeve ulice št.3

Spominske plošče narodnemu heroju MATIJI VERDNIKU, komunistu, predvojnemu revolucionarju, prvoborcu ter organizatorju narodnoosvobodilnega gibanja na Koroškem. 28.januarja 1944 so ga Nemci ob napadu na štab Zepedno-koroškega odreda in OK KPS za Koroško ranili v levo nogo. 2.2.1944 je rani podlegel. Pokopani je v partizanskem grobišču v Svečah na Koroškem.

Napis: V SPOMIN IN SLAVO
PRVOBORCU -
NARODNEMU HEROJU
MATIJI VERDNIKU - TOMAŽU
KI JE L 1944 ŽRTVOVAL
SVOJE ŽIVLJENJE ZA SVOBODO
SLOVENSKE KOROŠKE

Krajevna skupnost: Podmežaklje
Krajevna organizacija ZB NOV: Podmežaklje
Pobudnik: MO ZB NOV - ZZB NOV Jesenice
Avtor osnutke in besedila:
Izvajalec: Železarna Jesenice
Datum odkritja: 1951 - prvotna plošča
zamenjana?

Material: bron
v: 39 cm
š: 57 cm
v črk: 2; 3 cm
spomenice: 11 cm

k.o.:

p.št.:

vl.št.:

Lestnik: Henz Verdnik

Skrbnik: KO ZB NOV

Dokumentacija: SO Jesenice

ZSV v Krenju

Tehniški muzej ŽJ

Ureditveni predlog: urediti je potrebno pismeno
pogodbo oz. soglasje z lastnikom hiše in cvetlične
lončke nemestiti niže pod ploščo, ker zekrivejo napis.

JESENICE: Mencingerjeva c.7

Spominske plošče prvoborcu AŽMAN DRAGU r.26.10.1914
na Jesenicah. Nemci so ga 2.maja 1941 aretirali in
zaprli v Begunje. Ko so ga izpustili se je pridružil
partizenom na Pokljuki in Sentjenu na Dolenjskem, kjer
je deloval ilegalno, dokler ga niso aretirali Italjani
in ga internirali v Padovo. Po kapitulaciji Italije
se je vrnil v partizane. Padel je 10.12.1943 pri
Pijevi gorici na Dolenjskem.

Napis: IZ TE HIŠE JE
L.1941 ODŠEL V
NOV
AŽMAN DRAGO
PADEL L 1943

Krajevna skupnost: Podmežaklja

Krajevna organizacija ZB NOV: Podmežaklja

Pobudnik: MO ZB NOV

Avtor osnutka in napisa: Železarna Jesenice

Izvajalec: ŽJ

Datum odkritja: 1951

Material: bron

v: 27 cm

š: 42 cm

v črk: 1,5; 3 cm

Spomenica: 11 cm

k.o.:

št.parc.:

vl.št.:

Lestnik:

Skrbnik: KO ZB NOV in svojci

Dokumentacija: SO Jesenice

ZSV v Krenju

Tehniški muzej ŽJ

Ureditveni predlog: pridobiti je potrebno pismeno soglasje
lastnika hiše; plošče je v redu, le venci naj se obešajo
pod njo.

JESENICE: Ulice heroja Verdniške: št.41

Spominske plošče prvoborcu STANKU SEKARDIJU r.12.4.1920
ne Jesenicah, predvojnemu členu SKOJe, ki je padel
v noči na 8.4.1942.

Napis: IZ TE HIŠE JE LETA 1941 ODŠEL V NOV
STANKO SEKARDI
ZARADI IZDAJSTAVA JE BIL V NOCI
OD 7. NA 8. APRIL 1942.
TU OD NEMCEV USTRELJEN
DOPOLJNENO V LETU 1974

ZVEZA ZDRUŽENJ BORCEV NOV
JESENICE

Krajevne skupnost: Podmežaklje

Krajevne organizacije ZB NOV: Podmežaklje

Pobudnik: ZZB NOV Jesenice

Avtor besedila in osnutka:

Izvajalec: Železarna Jesenice

Datum odkritja: 1974

Materiel: bronaste plošče

v: 45 cm

š: 70 cm

v črk: 1; 1,5; 2,5 cm

v spomenice: 11 cm

k.o.:

p.št.:

vl.št.:

Lestnik:

Skrbnik:

Dokumentacija: Tehniški muzej ZJ
ZSV v Kranju
SO Jesenice

Ureditveni predlog: plošče je urejena, pridobiti je potrebno pismeno soglasje lastnike hiše.

Opomba: Sedenje plošče je bile odkrite 1.1974,
zamenjale je dotrajano ploščo iz 1.1951

HIŠA PODRTA - ODSTRANJENA

ZARADI GRADNJE AVTOCESTE.

PLOŠČA PRI:

MARA SEKARDI

Cesta 1. maja 26 a, Jesenice

Telefon 831 -381.

/govorila po tel. 23/3-1998/

JESENICE: Mežeklje, med Planškim vrhom in Zekopi,
nad kamnolomom

Obnovljena partizanska bolnica, ki je bila postavljena decembra 1942 po nalogu zdravnika Gorenjskega odreda dr. Edvarda Poherja v skelnem predelu med Plavškim vrhom in Zekopi. Zaradi strmine in težko dostopnega terena je bila varna pred sovražnikom. Pri gradnji bolnišnice so sodelovali: Anton Riček Zvone, ranjeni borec Anton Razinger- Stric in njegov brat aktivist OF Jože Razinger- Berbo. Upravljal jo je Riček, občasno pa jo je obiskoval dr. Poher. Julija 1943 je bila preimenovana v ambulantno D.

Krajevna skupnost: Podmežaklje
Krajevna organizacija ZB NOV: Podmežaklje
Pobudnik obnove:
Izvajalec:
Datum odkritja:

Material: les
Tloris:

k.o.: Podmežaklje
p.št.: 792/1
vl.št.: 5
Lastnik: SLP - GG Bled

Skrbnik:

Dokumentacija: SO Jesenice
ZSV v Krenju

Ureditveni predlog:

PRVA PARTIZANSKA BOLNICA NA GORENJSKEM NA MOŽAKLJI

Bolnica je bila grajena pod Planinskim vrhom - odnosno v neposredni bližini (nm 1299 m).

Navedena bolnica se je nahajala pod navedenim vrhom (točka 2) in je bil iz bolnice lep razgled na Jesenice. Zračna razdalja od Jesenic do bolnice cca 1200 m. Dim ni bil viden iz doline, ker je previsna skala istega zakrila. Dostop je bil težaven zaradi izredne strmine - zato tudi sovražnik ni mogel iste najti, čeprav so Švabi držali zasedo tik nad bolnico celih 12 ur. Na kratko: kraj je bil skrajno nedostopen - in to je bilo največje zavarovanje - kamuflacija.

Navedena bolnica je bila po nalogu GO ZB NOV obnovljena leta 1949/50 (december, januar, februar). Bila je v razpadajočem stanju in postavljena na novo v prvotnem stanju tako glede dimenzij in notranje opreme. V letu 1960 je zaradi propadajoče strehe bila ponovno obnovljena - streha ojačana - ostalo nespremenjeno. V tem obdobju je seveda zmanjkalo dokaj "inventarja", ki je bil pri prvi obnovi zbran in postavljen v bolnico.

Imenovano bolnico se je gradilo nekako meseca novembra, decembra 1942. Pri tem so sodelovali "Stric" - Razinger Alojz, kot ranjen partizan, naš terenski delavec Razinger Pepi in partizan Riček Anton - Zvone. Celotno akcijo je nadzoroval prvi gorenjski partizanski zdravnik dr. Edvard Pohar, partizansko ime "dr. Edvard". Bolnica je bila grajena iz brun, vzetih v neposredni bližini in desk razpadajoče se gozdarske kolibe na robu Možaklje, blizu prehoda čez "pešengo". Ta gozdarska koliba je bila nekako julija 1941 od Švabov z bombami uničena, ker so se v njej zadrževali partizani (takrat je padel nekoliko metrov od koče Oman Slavko). Tu je bil zraven koče tudi vodnjak, vendar se ga bolnica, ki je bila oddaljena cca 500 m ni posluževala, domnevajoč po vesteh, ki so prišle iz doline, da so baje vodnjak Nemci zastrupili.

V zimskem času je dobivala bolnica vodo iz snega, ko pa tega ni bilo, se je nosila voda od "štang" t.j. visoko napetostni električni vod Železarna - Vintgar. Na vrhu Možaklje "na robu" je zasilna baraka za orodje in ostalo za vzdrževanje te električne napeljave. Dežnica se je zbirala pri tej baraki v majhno cisterno, da so imeli delavci vodo na razpolago pri popravih navedenega električnega voda. Za to vodo smo bili nekako prepričani, da ni zastrupljena, ker so jo uporabljali tudi Švabi pri svojih "pohodih" čez Možakljo. Navedena baraka je bila oddaljena cca 600 - 800 m vzhodno od bolnice. Po vodo se je navadno hodilo v zgodnjih jutranjih urah ali proti večeru v mraku. Drva za kurjavo so bila na razpolago v najbližji okolici.

Kapaciteta bolnice je bila cca 4 do 5 pacientov. V bolnici, ki je merila 4 x 3 m, je bila kuhinja in omarica s sanitetnim materialom. Večje količine sanitetnega materiala so bile skrbno spravljene v neposredni bližini pod skalami. Isto velja za prehranbene artikle. Nadzornik nad bolnico je bil tov. Riček Anton, vodja ustanove pa dr. Edvard. Tov. Zvone je v glavnem oskrboval po nalogu dr. Edvarda bolnico s sanitetnim materialom, prehrano in ostalim. V pomoč izvrševanju teh nalog smo se posluževali tudi partizanskih kurirjev. Prva dva pacienta v bolnici sta bila "Stric" - Razinger Alojz in "Romi" - Kozar Karel. Imena poznejših pacientov mi niso znana. Bolnica je imela čez leto še svojo "podružnico" - ambulanto, nedaleč od bolnice.

V kolikor ima kdo posebne interese, da bi izvedel za točen položaj bolnice, odnosno opis ljudi, ki so bili z bolnico v neposredni zvezi, se lahko oglasi pri Karlu Kozarju - Rešilna postaja, Jesenice, ali pa pri dr. Edvardu Poharju, Poliklinika, Ljubljana, ki bo gotovo lahko moje sporočilo in opis izpopolnil.

Jesenice, 8.3.1961

Kozar Karel - Romi l.r.

utrip

glasilo osnovnega zdravstva gorenjske

št. 7/8

leto 5

julij-avgust 1982

UTRIP – glasilo Osnovnega zdravstva Gorenjske Kranj. Uredniški odbor: Darinka Pirnat, Julka Mekina, Ljudmila Ravnihar, Nataša Kogovšek, Tea Anderle, Marija Klančar, Nenad Antonič, dr. Ana Kraker Starman, Tone Hotko. Odgovorna urednica: Milena Šifkovič. Glasilo izhaja enkrat mesečno v 1370 izvodih in je brezplačno za vse delavce, upokojence in študente. Tisk: TK Gorenjski tisk Kranj. Po mnenju sekretariata za informacije SRS je glasilo oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Polletno poslovanje

Rezultati poslovanja po šestih mesecih letošnjega leta, lahko rečemo, da so navidezno dobri, v glavnem prav vse postavke periodičnega obračuna so pod planiranimi, tako da v delovni organizaciji ni izgube.

Dve dejstvi pa navidezno dobre rezultate izničita.

Prvič gre za to, da smo se z zdravstvenimi skupnostmi „dogovorili“, da bo vrednost letošnjega programa (odkup) za 22% večja kot v lanskem letu in da v prvem polletju dobimo nekaj več kot polovico tega, v resnici pa so nam zdravstvene skupnosti plačale več. To je seveda pozitivno samo na videz, kajti do konca leta lahko realno pričakujemo le plačila do celoletne vrednosti programa. Če torej pogledamo, kakšen je realen rezultat poslovanja po prvem polletju, potem ugotovimo, da ne bi imeli napolnjenega niti rezervnega sklada niti stanovanjskega in sklada skupne porabe.

Drugič gre za to, da po prvem polletju z osebnimi dohodki bistveno zaostajamo za gospodarstvom. Povprečni osebni dohodek v delovni organizaciji je znašal 14.549 din na zaposlenega, v kranjski občini v gospodarstvu, na primer, pa samo v prvih štirih mesecih že 14.225 din, ob tem seveda, da je pri nas zaposlenih 25% zdravstvenih delavcev z visoko izobrazbo ali specializacijo. Osebni dohodki v naši delovni organizaciji še vedno pomenijo več kot 50% celotnega prihodka, tako da se vsako omejevanje sredstev za družbene dejavnosti (zdravstvo) najprej odraža pri delitvi osebnih dohodkov in pri možnostih ustvarjanja skladov, ki tudi pripomorejo ali ne pripomorejo k standardu zdravstvenega delavca.

Po prvem polletju se srečujemo tudi s celo vrsto „presenečenj“, ki niso upoštevana pri sredstvih, ki nam jih namenjajo zdravstvene skupnosti in je zato stanje še toliko slabše.

Po prvem polletju so cene narasle mnogo bolj kot smo določili z letošnjo resolucijo in kot smo planirali, da bodo narasli materialni stroški v zdravstvu, amortizacija, ki jo zdravstvene skupnosti zaenkrat pri odkupu ne upoštevajo, mnogo hitreje, kot je bilo predvideno. Nesporemljivo je to, da bi moralo zdravstvo živeti od planiranega denarja, dejanska gibanja v gospodarstvu gredo pa svojo pot in družba računa na to, da bomo z iskanjem notranjih rezerv prebrodili vse težave. Na ta način prihaja do močnega izkrivljanja svobodne menjave dela: menjava je svobodna za uporabnike zdravstvenih storitev, ki še vedno zahtevajo vse oblike zdravstvenega varstva, zdravstveni delavci naj pa to nudijo ob stalnem zmanjševanju vrednosti njihovega dela.

Poleg tega, da je ob polletju povprečni osebni dohodek na delavca spet nekoliko zaostal za gospodarstvom, v zobni polikliniki in zdravstvenem domu Bohinjskega ugotavljamo tudi izgubo, ki je v glavnem posledica neustreznega odkupa. Poleg absurda, da izvršnim svetom stalno pojasnjujemo „prekoračitve“ pri naraščanju osebnih dohodkov (pri tem ko zaostajamo za gospodarstvom že več let), moramo za ti dve temeljni organizaciji sedaj pripraviti in sprejeti sanacijski program, da zadostimo vsem predpisom in zakonom. Ob vsem tem je naša družba pozabila, da ustava zagotavlja delavcem v družbenih dejavnostih enak družbeno ekonomski položaj z delavci v gospodarstvu.

Rezultati poslovanja po prvem polletju so zato izhodišče za akcijo, da bi si do konca leta zagotovili boljši položaj. To pa pomeni tako vrednost programa (odkup), ki bo upoštevala realnost potreb po sredstvih za normalno poslovanje, kar med drugim pomeni tudi omilitev padanja osebnega in splošnega standarda zdravstvenih delavcev.

Takale je bila bolnica na Mežaklji takoj po osvoboditvi. Na sliki so Karl Kozar, Cveto Sekardi, Matevž Benedičič, Rudolf Markelj in Jože Varl

40-letnica partizanske bolnice na Mežaklji

O partizanski bolnici na Mežaklji smo že pisali. Letos pa ta objekt v strmem pobočju Mežaklje, ki se mu po današnjih pojmih prav težko reče bolnišnica, praznuje 40-letnico, odkar je sprejela prvega ranjenega partizana.

Zaradi zgodovinske po membnosti in vloge partizanske sanitete v času NOB in ob

40-letnici zgraditve te bolnice je bilo sklenjeno: Pokroviteljstvo nad partizansko bolnišnico Mežaklja prevzame Bolnica Jesenice, OA Železarna Jesenice, Vodovod Jesenice in TOZD ZD Jesenice. Poseben pripravljali odbor s predsednikom Jankom Burnikom in člani Zvonkom Mežkom, dr. (Nadaljevanje na 4. strani)

Ta shema je izšla v Kranjskem zborniku leta 1970, ki ga je izdala Skupščina občine Kranj. Na njej so označene partizanske bolnišnice in ambulanse na Gorenjskem.

40-letnica partizanske bolnice na Mežaklji

(Nadaljevanje s 1. strani)

Milošem Lakičem, Mirom Harejem, dr. Brankom Dražičem in tovarišema Pogačarjem in Frelihom iz bolnice, je praznovanje lepo izpeljal. Datum 7. avgust je bil določen v okviru praznovanj ob krajevnem prazniku krajevne skupnosti Podmežaklja. Posebno zahvalo in priznanje izreka ta odbor GG Bled — TOZD Gozdarstvo Pokljuka, ki je zelo skrbno in varno speljal in obnovil pot do bolnice same.

Sprva je kazalo, da je vreme mnogim prekrizalo pot, vendar je bila udeležba številna, program odličen in vse se je odvijalo po načrtu. Od močnega naliva in grmenja med govorom prvoborca Ivana Vovka, kulturnim programom, ki ga je izvajal oktet DPD Svoboda Žirovnica-Breznica in recitacijami dveh srednješolk, se je vreme spremenilo v toplo, sončno dopoldne. Vrnili smo se na Zakope, kjer je spominska plošča padlim. Tudi tam je bil kulturni program in po zaprisegi delavcev Združenja šoferjev in avtomehanikov Jesenice, da bodo to obeležje odslej skrbno čuvali in bdeli nad njim, je sledilo družabno srečanje. Posebna pohvala in priznanje veljata Bolnici Jesenice, ki se je s svojo kuhinjo resnično izkazala. Pasulj je „kuhinja na prostem“ spretno razdelila, ponujali so tudi „repete“, in četudi se nas je nabralo čez 100, ga ni zmanjkalo.

Ko smo se okrapčali, je bilo še strelsko tekmovanje.

Ekipno:

1. Zdravstveni dom II.	69 točk
Rupnik	29 točk
Lakič	18 točk
Barbulovič	22 točk
2. Bolnica Jesenice	66 točk
Lah	31 točk
Frelih	28 točk
Gabor	1 točk
3. Vodovod I	56 točk
Jelovčan	22 točk
Podpečan	23 točk
Miličič	11 točk
4. Zdravstveni dom I.	45 točk
Bučar	0 točk
Lorber	27 točk
Samar	18 točk
5. Planinci	32 točk
Volodi	23 točk
Volodi	3 točk
Franci	6 točk
6. Vodovod II.	31 točk
Stare	22 točk
Kemperle	9 točk
Simonič	0 točk

Posamezno:

1. Lah Bolnica	37 točk
2. Rupnik TOZD ZD	29 točk
3. Frelih Bolnica	28 točk

Praznovanje, ki mu ni enakega, čeprav visoko v Mežaklji. To je pravzaprav 1. akcija, kjer se zdravstveni delavci oraganizirano ukvarjamo tudi z dejavnostjo, kjer se najbolj poudarja zgodovinski pomen partizanske sanitete v NOB.

Dobro bi bilo, če bi takole srečanje zdravstvenih delavcev na Zakopu postalo tradicionalno vsaj v okviru občine, če ne cele regije. Tako bi imeli priložnost, da bi se med seboj bolj spoznali in popestrili svoj vsakdan z nekaj zgodovine in sprostitve v naravi nad Jesenicami.

J. M.

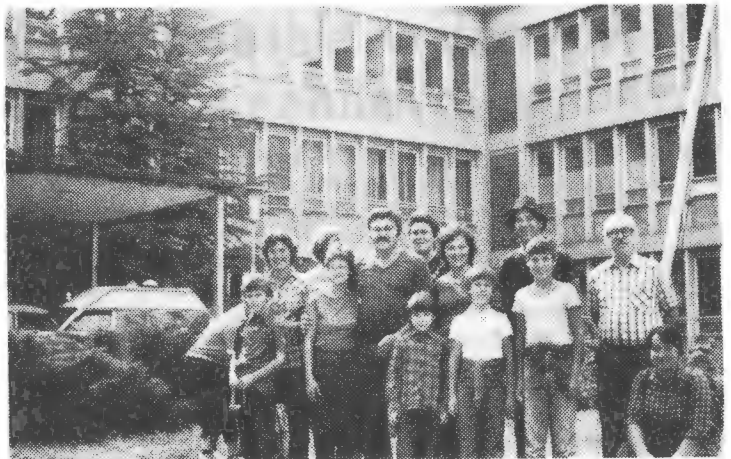
GOVOR PRVOBORCA IVANA VOVKA-ŽIVANA OB 40-LETNICI BOLNICE NA MEŽAKLJI

Vse poletje leta 1942 je pod Stolom deloval I. bataljon Gorenjskega odreda, ki so ga borci spet poimenovali Cankarjev bataljon in je zato kot tak med preživelimi borci bolj poznan. Zaradi mnogih drznih in uspešnih akcij so ga Nemci nenehno preganjali. Zato je bil sredi oktobra iz Karavank odpoklican na Jelovico in bil tam reorganiziran. Borci so bili porazdeljeni v razne enote, vendar jih je mnogo ostalo v II. bataljonu Gorenjskega odreda, ki je poznan kot Poključski, med borci pa celo kot Stražisarjev bataljon.

Poključski bataljon se je po reorganizaciji zadrževal še nekaj časa na Jelovici, čeravno mu je bilo dodeljeno operativno področje na Pokljuki. V Bohinjski Bistrici so v trgovini uspešno izvedli večjo prehranjevalno akcijo in se pripravljali za nadaljnje boje.

Utaborjene v Bareči dolini v pobočju Jelovice, so usledili domačini, gozdni delavci, ki so tam drvarili. Med njimi se je našel izdajalec in jih prijavil orožnikom v Bistrici. Sledil je nenaden nemški napad. V boju je padel prvo borec — domačin Florjan Majhen-Šimen, ujeta je bila Tončka Kozelj-Judita z Javornika, ranjen v komolec pa je bil Anton Razingier-Stric, doma z Jesenic.

Prav rana partizana Strica je bila povod, da je bila v takratnem jeseniškem okrožju, ki je obsegal današnji občini Jesenice in Radovljico, organizirana in postavljena prva partizanska bolnica. Ta izraz seveda ne ustreza objektu, saj je bila to le do kraja skromna baraka, ki je ranjencem nudila streho in omogočala zasilno zdravljenje. Osnovni organizator bolnice je bil Edvard dr. Pohar, takrat

Večina se nas je zbrala pred zdravstvenim domom, nekateri pa so šli na Mežakljo že v zgodnjih jutranjih urah ali iz druge smeri

Kljub grmenju in dežju je oktet DPD Svoboda Žirovnica—Breznica lepo zapel več borbenih pesmi

Na Zakopu se je proslava nadaljevala ob skupni plošči padlim. Patronat nad tem spominskim obeležjem nosi odslej Združenje šoferjev in avtomehanikov Jesenice

Še zadnji posvet pred delitvijo obrokov jeseniška bolnica nam je s svojo kuhinjo in s sposobnimi „Kuharji“ res odlično postregla

V mogočem gozdu Mežaklje, na robu zelene jase, počivajo partizani

Zbranim je spregovoril jeseniški prvoborec Ivan Vovk-Živan

Predsednik odbora za organizacijo proslave tovariš Janko Burnik nam je spregovoril prvi

zdravnik Gorenjskega odreda. Bolničar v sili in tudi oskrbovanelec bolnikov je postal borec Anton Biček-Zvonko. Ustrezni prostor zanjo je izbral vzhodno od Zakopov sam ranjenec, ki je ta predel Mežaklje poznal prav dobro še iz otroških let. Pri gradnji povsem zasilne barake je sodeloval tudi Stričev brat Barbo še z nekaterimi aktivisti. Les za nosilno ogrodje in potrebne deske so nanosili od lovske koč na Zakopih. Koča je bila last takratne Kranjske industrijske družbe, torej današnje Železarne Jesenice. Ker je kočjo upravljal kot vodja oddelka Uprave posestva Karel Luckmann, je še danes pogosto v rabi izraz Luckmanova kočja. Kočo so Nemci porušili z bombami septembra leta 1941, ko so napadli tam utaborjeni vod Jeseniške čete in je v napadu padel prvoborec Slavko Oman z Javornika, kot tretja žrtev na Mežaklji, a prva iz območja na Zakopih. Ostalo lesovje lovske kočje je z leti strohnelo. Nekdanjo lovsko tišino in pozneje kruto partizansko obdobje ponazarja le naravna zelenica in razpadajoči vodnjak na Zakopih, kjer danes stoji spomninsko obeležje padlim borcem, ki so omahnili v smrt v boju za svobodo na Zakopih in bližnji okolici.

Bolnica na Mežaklji je delovala od novembra 1942 preko zime vse do maja 1943, ko se je preimenovala v Ambulanta-D. Trenutno sta znana le dva borca, ki sta bila deležna zdravljenja v tem obdobju. To sta Anton Razinger-Stric in Karel Kozar-Romi. Vodo so koristili iz talnega zajetja pri današnjem pretvorniku. Prehranjevalno so bili vezani na teren Podmežaklja. Oskrbovalo jo je le nekaj družin, posebej naklonjenih pokretu. Ljudje v dolini pa so sami živeli od skopo odmerjenega živčja, pa se je včasih tudi zataknilo. Tak primer je bil v februarju 1943, ko je moral bolničar z ranjencem in zdravnikom na čelu v prehranjevalno akcijo. Dogodek omenja ohranjeno nemško poročilo, ki pravi: Dne 5. 2. sta dva oborožena partizana zaplenila živila nekemu kmetu v Plavškem rovtu, le dva km od Jesenic. Dr. Pohar v knjigi »Boj pod Triglavom« v članku Med poključskimi partizani ustanovitev bolnice in akcijo v Plavškem rovtu dokaj živahno opisuje in pravi: Grozila nam je lakota. Pripravili smo se za samostojno akcijo, kar je bilo zaradi okoliščin edina možna rešitev. Trije možje, ranjenec, bolničar in zdravnik smo odšli v Plavške rove. Tam smo se založili s hrano in se še isto noč vrnili na Mežakljo. Dvakrat v isti noči prebresti Savo, prečkati železniško progo in glavno cesto v neposredni bližini Jesenic, je bila nevarna pot predvsem, ker smo bili slabo oboro-

ženi. Zvonko je imel puško, Stric le pištolo, jaz pa samo leseno palico.

V maju se je nato bolnica preimenovala v Ambulanta. To preimenovanje je bilo plod ustanavljanja tudi drugih še takih okrevališč, saj je dobro znana v okrožju tudi še Amtulanta-E, ki je delovala nad Bohinjem. Bolnika sta med tem ozdravela. Romi je odšel v svojo enoto, Stric in Zvonko pa sta se priključila Koroški četi, ki se je prav ta čas ustanavljala. Posle bolničarja je prevzel Viktor Kiršner-Vinko in to delo opravljal vse do osvoboditve. Iz previdnosti je novi bolničar barako pod skalno steno opustil, vanjo pa so se naselili kurirji kurirske postaje G-8. Ti so tam taborili vse do pozne jeseni leta 1943, ko je od terencev pobegnil Jančko Trojar-Jovo, ki se je med borce vrnil kot plavogardištni vrinjenec. Zato so se iz barake izselili tudi kurirji in si izdelali novo taborišče. Baraka prvotne barake je pozneje služila le kot skrbništvo v sili kurirjem ali borcem poznejših enot. Značilno zanjo je, da je Nemci vso vojno niso našli. Preživeli borci so jo po osvoboditvi obnovili in predstavlja svojstveno spomnisko obeležje o tem, v kako skromnih pogojih se je moral zdraviti ranjeni borec.

Ambulanta-D se je vgnezdila v grapo nad strmimi skalnimi stenami vzhodno od pretvornika. Tam si glede na poletni čas niso zgradili barake, imeli pa so v uporabi dva šotora. Bolničarju v pomoč je bila Mara Aleš-Anuška, dodeljena iz Poključkega bataljona in je ostala na tej dolžnosti vse do osvoboditve. Tam so se zdravili ranjeni borci Koroške čete, ki so dobivali rane ob spopadu na Ajdnu nad Potoki. Čeravno je bilo ranjencev več, je v spominu bolničarja ostal le ranjenec Ivan Veber-Nace.

Jesensko goličavje je bilo povod, da se je Ambulanta ponovno premestila. Ustrezno barako so si uredili v gostem smrečju na Planskem vrhu, ki je hkrati najvišji vrh kotanjaste Mežaklje. Tam se je med drugimi zdravil takratni sekretar Okrožnega komiteja partije Ivan Gašperin-Mitja, ko so ga poprej Nemci ranili na Bledu. Sem je bil v decembru poklican zdravnik dr. Jože Hafner, da bi nudil pomoč težje ranjenemu borcu Ivanu Novaku iz Ljubljane, ki je pripadal enoti 2. bataljona Prešernove brigade, ki je sredi decembra skoro do poslednjega moža izkrmavel v celodnevem boju na Goreljaku na Pokljuki. Ker je bila potreb-

na amputacija noge in je dr. Hafner tam ni mogel opraviti, je ambulantno osebje ranjenca preneslo na Blejsko Dobravo k Cokvarju. Tam so mu opravili amputacijo noge pod kolenom. Iz previdnosti so nato ranjenca prepeljali z rešilnim avtomobilom jeseniške bolnice v stanovanje Jaka Krmelja pod Mežakljo. Ker se zdravstveno stanje ni izboljšalo, je bila tam opravljena popolna amputacija noge — žal prepozno. Ranjenec je podlegel zastrupitvi v dneh na prelomu leta.

Spomladi leta 1944 se je Ambulanta-D premestila v Zg. Lom, prav pod Obranco. Tu so se poleg ranjenih in bolnih borcev zadrževali tudi nekateri mladoletni ali ostareli oskrbovanci. Ambulanta je izdal po zdravljenju odpuščen bivši orožnik Jarc z Javornika. Ob nenadnem nemškem napadu se je pokretnim bolnikom in osebju uspelo umakniti. Na ležišču je ostal le nepokretni borec jeseniško — bohinjskega odreda Julijan Stanič iz Kanala pri Gorici. Nemci so ranjenca ubili in ga pustili v goreči baraki. Le na pol zgorelo truplo je osebje pokopalo po končani hajki. Novo ambulanta je osebje postavilo mnogo nižje pod Obranco v Zaplatah v Spodnjem lomu. Prehranjevalno je bila zdaj vezana na kmečko gorenjsko področje, kar je težke prehranjevalne pogoje izboljšalo. Kurirske posle za ambulanta je opravljal Franc Šmid-Ljubo z Brega, intendant pa je bil Jaka Janša, po domače Žalehar iz Podhoma. Oba sta na teh dolžnostih ostala po ozdravljenju v ambulanti. Tam so se ranjeni in bolni borci zdravili vse do sredi februarja 1945, ko so Nemci v Spodnjem Lomu lovili in ubili dva borca. Osebje se je takrat z ranjenci iz previdnosti iz ambulante umaknilo. Tako izpraznjeno barako so Nemci našli in jo požgali.

Zadnje taborišče ambulante-D je bilo v Strmovju nad Frčkovo kočjo nad Srednjo Radovno. Ambulanta se je tam naselila v izpraznjeno barako, ki so jo prej uporabljali okrajni mladinci. To je bilo od vseh do zdaj najboljša taborišča ambulante, saj je bil v baraki vgrajen pograd in tudi štedilnik. Stalež bolnikov se je zmanjšal, saj je reorganizacija terena in tudi enot NOV za poslednji udar in pregon okupatorja. V tem taborišču je osebje ambulante z rednimi bolniki dočakalo tako težko pričakovano svobodo.

Moj prispevek je skromen in morda v marsičem pomanjkljiv. Toda še so žive priče izmed osebja in takratnih oskrbovancev, ki bi podatke lahko dopolnili v varen zapis znanecem in zgodovini, kako v skromnih in težkih pogojih je delovala partizanska saniteta v narodno osvobodilni vojni v letih 1941—45 v tem predelu Gorenjske.

Zgledno prenovljena partizanska bolnišnica

Pod obronkom Mežakle je Krajevni odbor Združenja borcev za vrednote NOB Podmežakla s podporo Občine Jesenice zgledno prenovil eno prvih partizanskih bolnišnic na Slovenskem.

ANDRAŽ SODJA

Pod obronkom planote Mežakle, nedaleč od planine Zakop, stoji ena prvih partizanskih bolnišnic na Slovenskem. Postavili so jo decembra 1942 na pobudo partizanskega zdravnika Gorenjskega odreda dr. Edvarda Poharja, pri gradnji pa so sodelovali ranjeni borec Antón Razinger - Stric, aktivist Osvobodilne fronte Jože Razinger - Barbo in Anton Riček - Zvone, ki je za bolnišnico tudi skrbel. Občina Jesenice je letos na pobudo Krajevne odbora Združenja borcev za vrednote NOB Podmežakla oziroma predsednika Aleksandra Jernejca in soproge Ivice zagotovila 15 tisoč evrov za obnovo tega kulturnega spomenika. Bolnišnico so delavci zgledno prenovili, saj je objekt popolnoma prenovljen oziroma zgrajen na novo. Kot je povedal Aleksander Jernejc, so veliko

Prenovljena mala partizanska bolnišnica na Mežakli

delo opravili tudi markacisti odseka Planinskega društva Jesenice, ki so uredili zahtevno dostopno pot do bolnišni-

ce, ki je sedaj varna in omogoča dostop tudi starejšim. Kot sta dodala Aleksander in Ivice Jernejc, se v imenu krajevnega

odbora zahvaljujejo vsem, ki so pomagali pri prenovi partizanske bolnišnice, zlasti pa Občini Jesenice, markacistom in vodji kranjske enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine Milošu Ekarju. Prenovljena bolnišnica bo uradno odprta ob prazniku Krajevne skupnosti Podmežakla 13. avgusta. Partizansko bolnišnico na Mežakli, znano tudi kot mala bolnica, so poleti 1943 preimenovali v Ambulanto D, zanjo pa je skrbel bolničar Viktor Kršiner - Vinko, ki jo je kasneje zaradi varnosti preselil proti Planskemu vrhu, stara baraka pa je služila kot pribežališče kurirjem in borcem. Okupatorji pa je do konca vojne niso odkrili. Partizanska bolnišnica je bila v osnovi zgrajena iz ostankov požgane kočice na Zakopu, od konca vojne pa je bila že večkrat prenovljena, vendar je zob časa lani povzročil, da se je baraka pričela sesedati.

Jeleniške novice 12. 8. 2016

Člani Fotokluba Jesenice so v razstavi Jesenicah pripravili letno pregledno klubsko razstavo. Na natečaj je prispelo 91 fotografij, med katerimi je selektor Stane Vidmar za razstavo izbral 54 najboljših. Na odprtju so avtorjem najboljših fotografij podelili nagrade in diplome. Prvo nagrado je prejel Marjan Debeljak, drugo Andrej Žemva in tretjo Pia Morič. Diplome pa so prejeli: Milan Polak, Janez Šmitek, Andrej Maver, Janez Vrzel in Gaber Košir. Razstava bo na ogled do 16. avgusta.

Najboljši fotografi Fotokluba Jesenice

OBČINSKE NOVICE

Odprli malo partizansko bolnišnico na Mežakli

Na Mežakli so 13. avgusta ob prazniku Krajevne skupnosti Podmežakla slavnostno odprli prenovljen kulturni spomenik – malo partizansko bolnišnico. Trak je kar s skalpelom prerezal jeseniški podžupan Miha Rebolj.

ANDRAŽ SODJA

V soboto, 13. avgusta, se je na Zakopu na Mežakli zbralo več kot 250 krajanov Podmežakle in drugih obiskovalcev, na tradicionalni proslavi ob prazniku Krajevne skupnosti Podmežakla. Čeprav je bil prireditveni prostor na odmaknjenem obronku Mežakle, se je proslave udeležilo več obiskovalcev kot marsikaterega praznika katere od krajevnih skupnosti v dolini, več kot sto obiskovalcev pa se je na Zakop odpravilo peš. Zbrane sta nagovorila župan Tomaž Tom Mencinger in predsednik sveta krajevne skupnosti Aljoša Ulčar, oba pa sta poudarila pomen druženja

Jeseniški podžupan Miha Rebolj si je ogledal partizansko bolnišnico.

Eden najstarejših obiskovalcev proslave, 88-letni Marjan Dolinšek, legendarni avtor maket jeseniških fužin v Gornjesavskem muzeju

krajanov, številne nove pridobitve krajevne skupnosti v minulih letih in ne nazadnje tudi spomin na vrednote narodnoosvobodilnega boja v času, ko v Evropi ponovno vstaja nacionalizem.

S slovesnim prerezom traku pa so odprli tudi prenovljeno partizansko bolnišnico, tako imenovano malo bolnico pod obronki Mežakle. Lokalno Združenje zveze borcev za vrednote NOB in Krajevna skupnost Podmežakla sta ob tem pripravila tudi krajši kulturni program z gledališkim igralcem Bojanom Dornikom, ki se je vživel v vlogo partizanskega zdravnika Edvarda Poharja, ki je bil pobudnik za postavitev bolnišnice.

Obnovo je v celoti financirala Občina Jesenice, z ureditvijo dostopne poti pa je stala 17 tisoč evrov.

Trak je prerezal jeseniški podžupan Miha Rebolj, ki je poudaril pomen bolnišnice kot mesta spomina, opomina in vrednot, ki jih ta bolnišnica predstavlja: »Ta partizanska bolnišnica je spomenik vrednotam tovarishstva, solidarnosti, enotnosti, pravičnosti, ki v teh težkih časih, ko v Evropi narašča nacionalizem, v okolici pa se odvijajo vojne vihre, vse bolj izginjajo.«

ZDRUŽENJE BORCEV IN UDELEŽENCEV NOB
OBČIN JESENICE IN KRANJSKA GORA

Štev.: 103/7

Datum: 10/8-1995

ZAVOD ZA VARSTVO NARAVNE IN KULTURNE DEDIŠČINE
K R A N J

ZADEVA: Partizanska bolnica na Mežakli

Dne 5. 8. 1995 je bilo praznovanje krajevnega praznika krajevne skupnosti Podmežakla na Zakopih na Mežakli.

Ob tej priliki je nekaj obiskovalcev tudi šlo do Partizanske bolnice na Mežakli, kjer so ugotovili, da je objekt poškodovan:

- polomljene so deske na strehi
- poškodovana je notranjost
- predmeti - posode - so vrženi po skalovju
- polomljena je ograja ob dostopni poti.

Po mnenju tistih, ki so bili tam, so opisane poškodbe nastale pred kratkim, saj ob ogledu v letu 1994 in spomladi 1995 kaj takega ni bilo zaslediti.

Še vedno so vidni tudi grafiti in imena (Novak Anže in Ramuš Peter), s katerimi je bil objekt popačen že lani.

Ker je Partizanska bolnica na Mežakli zakonsko zaščiten spomeniški objekt, smo dolžni zadevo obravnavati in hkrati predvideti in zagotoviti sanacijo.

Po posvetovanjih naj bi bil ogled na kraju samem v sredo, dne 16. avgusta 1995.

S r e č n o !

Sekretar:

Albin Kobentar

Poslano:

1 x naslov

1 x Policijska postaja Jesenice

ZAVOD ZA VARSTVO NARAVNE IN
KULTURNE DEDIŠČINE V KRANJU

64000 KRANJ TOMŠIČEVA UL. 44
tel: (064) 221 163 fax: (064) 221 659

Številka: I - 449 / 3 - 1995
Datum: 6. 9. 1995

Došlo	11. 9. 1995
ZB št.	103/7-2
Rešeno	13

POLICIJSKA POSTAJA JESENICE
Cesta M. Tita 9
64270 JESENICE

ZADEVA: POŠKODOVANA PARTIZANSKA BOLNIŠNICA NA MEŽAKLJI -
OCENA ŠKODE

Partizanska bolnišnica na Mežaklji je razglašeni zgodovinski spomenik (Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov v občini Jesenice, Ur. vestnik Gorenjske, št. 1 / 1985), ki se varuje s varstvenim režimom II. stopnje, ki določa varovanje spomenika v celoti, neokrnjenosti in izvirnosti; dovoljeni posegi na spomeniku se morajo podrejati spomeniški pričevalnosti; kakršenkoli poseg je mogoč le z dovoljenjem in pogoji, ki jih predpiše pristojna spomeniška služba. Razvojni usmeritev za spomenik je: spomeniška prezentacija objekta in varovanje avtentičnosti okolja. Spomenik se nahaja na zemljišču parc. št. 792 / 1, k.o. Podmežaklja, št. zk. vložka 5. Imetnik DL - imetnik pravice upravljanja je Zavod za gozdove Republike Slovenije, Enota Bled. Bolnišnica je v naravi lesena baraka 3,50 x 2,50 m, s tremi stenami, prislunjena ob skalni previs in pokrita s položno enokapno streho. V času NOV je služila kot bolnišnica in zaklonišče kurirjev in borcev. Je redko ohranjen avtentični spomenik iz časa narodnoosvobodilne vojne.

Poškodbe na spomeniku so sledeče:

1. Razbito je cca. 5 m² macesnovih škodel na strehi (dvojno kritje, škodle 80 cm).
2. Okno s tremi polji (leseni okvir in pleksi steklo) vel. 70 x 50 cm je polomljeno.
3. Lesena vhodna vrata dim. 170 x 60 cm so podrti, odtrgana, popolnoma razbita, odtrganega okovja ni.

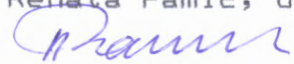
4. Razbita oprema: omarica s polico dim. 50 x 55 cm, zlomljena je konzolna miza dim. 55 x 120 cm, stol brez naslonjala, ranta za obešanje perila, stenska polica 200 x 30 cm. Uničen je tudi kovinski zabojnik za vpisno knjigo s kovinsko verižico in štempiljko.
5. Odtrgano in polomljeno je 50 m lesene ograje iz okroglic ob dostopni poti.

Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine v Kranju ocenjuje, da je poškodba razglašenega spomenika kaznivo dejanje kot poškodovanje tuje stvari. Za uradno ocenitev škode predlagamo, da se obrnete na sodnega cenilca. Zaradi okoliščin (delo v težkih pogojih na terenu) in specifičnosti zahtev dela na spomeniku (mizarska in krovna dela po meri), bo, po naših ocenah , obnova spomenika stala, najmanj 650.000,00 SIT (stroški materiala in dela). Pristojno policijsko postajo Jesenice prosimo, da nas o ukrepih v zvezi z odkrivanjem in ukrepih zoper storilca kaznivega dejanja obvesti.

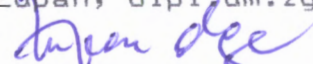
V VEDNOST:

1. Združenje borcev in udeležencev NOB
Občine Jesenice, Titova 78 a, Jesenice
2. Občina Jesenice
Sekretariat za gospodarstvo in negospodarstvo
Titova 78, Jesenice
3. krajevna skupnost Podmežaklja
Mencingerjeva 1, Jesenice
4. Zavod za gozdove Republike Slovenije
Enota Bled, Ljubljanska 19, Bled

SAMOSTOJNA KONSERVATORKA:
Renata Pamuč, dipl.soc.kou.

RAVNATELJICA:
Olga Zupan, dipl.um.zgod.

Novo 2

100

Spominska plošča-kamen

Ormanec - Hercegovina

Občina

Republika
Hercegovina

Okraj

Ljuziano

1. Kraj, kjer se nahaja plošča ali kamen: Na Obravci - na ka-
ju Borbe Cankarjeve ceste.

2. Lokacija: /

3. Opis plošče-kamna: litogelazna plošča vdela-
na v gipsno skalo 1.8.1941

4. Besedilo: Tu je Cankarjeva cesta / km 1.8.1941
v borbo & nemuškim fašisti: Vol žrtve sta padla trdnica

5. Avtor besedila: Obklesan Loma

6. Imena padlih borcev in žrtev fašističnega nasilja na plošči-kamnu:

Koren Jerdo, Arzenšek Viktor.

7. Ploščo-kamen je postavil: Mestni odbor 3B-NOV

8. Projektant (arhitekt — kipar): Mestni odbor 3B-NOV

9. Načrt odobril: /

10. Besedilo odobril: /

11. Izvajalec del: Študijski organi Gacije.

12. Datum odkritja: 1959

13. Ploščo-kamen oskrbuje: Komunistična policija

Opombe:

101

Spominško obeljske in spomenike
na obranci, obeljske v zatopih mest
javnostni in obeljske s predlani, ki bi
stale pri logarstvu in obeljske
stojijo na katastrofi obeljske Rodoljane.

ene, tri obeljske una me obrbi
javnost, obeljske pri logarstvu in mi
bi per toulino, bi me upitno in lator,

7. 11. 1984

Raper

MEŽAKLJA: Meroltov rovt na Obrenci

Spomenik in sp.plošča prvemu boju Cankarjeve čete 1.8.1941, ki je bil prvi oboroženi spopad partizanov z Nemci na Gorenjskem. Ob napadu so bili v taborišču le borci, ki niso odšli na miniranje cestnih mostov v Mosteh. Čeprav jih je bilo malo, so se odločili braniti taborišče. Ker je bil pritisk Nemcev prehud, so se po krajšem boju omaknili v nižji predel skalnate Obrence. V boju sta padla Viktor Arzenšek in Ferdo Koren. Borci čete, ki so se vračali z nočne akcije so uderili Nemcem v hrbet. V strelski vrsti so se približali taborišču in tam našli obe padle partizane. Nemci so se takrat že umikali proti Poljenem v smeri Babe. Na povratku jih je iz zasede napadel še aktivist OF Janez Finžgar. Nemci so ga ranjenega ujeli odpeljali v begunjske zapore in 6.8.1941 ustrelili. To je bil prvi telec iz jeseniške občine.

Nepis: NA TEM KRAJU JE 42 BORCEV CANKARJEVE ČETE
SPREJELO PRVO ODKRITO BORBO PROTI NEMSKIM
ZAVOJEVALCEM. V TEM BOJU STA PADLA
JESENIŠKA KOVINARJA - PARTIZANA FERDO KOREN
IN VIKTOR ARZENŠEK.

Krajevne skupnost: Gorje v občini Radovljica
Krajevne organizacije ZB NOV: Gorje

Pobudnik: OO ZB NOV Jesenice
Avtor plastike: kipar Pengov
Izvajalec: kamnoseško podjetje Marmor Ljubljana
Datum odkritja: 1.8.1954

Materiel: kamen, bron
v plastike:
v podstevke:
črke:

k.o.: Sp.Gorje
p.št.: 978
vl.št.: 545
Lastnik: SLP - Kmetijske zadruga Bled
Skrbnik: ZB NOV Jesenice
Dokumentacija: SO Jesenice
Tehniški muzej ŽJ
ZSV v Kranju

Ureditveni predlog:

13 km 2, 101

Spomenik

oforijkeja

Občina

Madonje

Okraj

Ljuzene

1. Kraj, kjer stoji spomenik: na nožanki

2. Lokacija: med m. Jermice
in L.

3. Spomenik je posvečen: padlim imena

4. Opis spomenika: obokleni kras. marmorni
reli krom. s bronasto figuro.

5. Napis: Na tem kraju je 1.8.1941, 42
borcem in žrtvam čete prejelo prvo

odkritje borbo proti nemški in Sovjetski zvezi.

6. Avtor napisa: —

7. Imena padlih borcev in žrtv fašističnega nasilja: —

Janko Kras
Viktor Arzenšek

8. Spomenik je postavil: občinski odbor
ZB-Not Jermice.

9. Projektant (arhitekt — kipar): oblikoval
plastike upr. Pengov

10. Načrt odobril: glavni odbor ZB-Not Slavutja

11. Besedilo odobril: — " —

12. Izvajalec del: Komunistična Ljudmila

13. Datum odkritja: 1.8. 1941 1954

14. Spomenik oskrbuje: —
Komunistična Jermice.

Opombe:

Krajevna skupnost: Gorje - občina Redovljica

Krajevna organizacija ZB NOV: Gorje

Pobudnik: MO ZB NOV Jesenice

Avtor osnutka in besedila:

Izvajalec: Železarne Jesenice

Datum odkritja: 1954

Materiel: bronaste plošče vzdane v kamniti podstavek

v:

š:

črke:

p.št.:978

k.o.: Sp.Gorje

vl.št.: 545

Lastnik: SLP - Kmetijske zadruga Bled

Skrbnik: ZZB NOV Jesenice

Dokumentacija: SO Jesenice

ZSV v Kranju

Tehniški muzej ŽJ

Ureditveni predlog:

MEŽAKLJA: Obrance

Spominsko obeležje padlim borcem NOV

Napis: V TEJ OKOLICI SO V ČASU NOV PADLI
V BOJU PROTI OKUPATORJU
ARZENŠEK VIKTOR padel 1.8.1941
KOREN FERDO padel 1.8.1941
KELIH RAJKO padel 5.9.1944
PETEK MARIJA pade 21.4.1944
TAVČAR CIRIL padel 11.6.1942

place in
net.

there is no
open'ish knot
of open'ish

MEŽAKLJA: Obranca - Gonzov rovt

Spominsko obeležje prvi borbi Cankarjeve čete s sovražnikom
1.8.1941

Napis: TU JE CANKARJEVA ČETA 1.8.1941 PRVIČ
STOPILA V BORBO Z NEMŠKIMI FAŠISTI.
KOT PRVE ŽRTVE STA PADLA PRVOBORCA
KOREN FERDO
ARZENŠEK VIKTOR

Krajevna skupnost: ~~GORJE~~ ~~občina~~ ~~Redovljica~~
Krajevna organizacija ZB NOV: Gorje

Pobudnik: ZB NOV Jesenice
Avtor osnutka in besedila: ZB NOV Jesenice
Izvajalec: Železarna Jesenice
Datum odkritja: 1949

Materiel: bronaste plošče na kamnitem podstavku
v:
š:
v črk:

k.o.: Blejske Dobrave
p.št.: 217
vl.št.: 80
Lastnik: SLP - GG Bled
Skrbnik: ZZB NOV Jesenice
Dokumentacija: SO Jesenice
ZSV v Krenju
Tehniški muzej ŽJ
Ureditveni predlog:

MEŽAKLJA: Obrance, ob stezi z Obrance po markaciji G
Gonzov rovt

Spominske plošče borcu Cankarjeve čete KOREN FERDU, ki
je padel ob prvem spopadu čete z okupatorjem 1.8.1941

Napis: KOREN FERDO
PADEL NA MOŽAKLJI
1941

Krejevne skupnost: Gorje - občina Radovljica
Krejevne organizacije ZB NOV: Gorje

Pobudnik: Korenove meti

Avtor osnutka:

Izvajalec: ŽJ

Datum odkritja: 1947

Materiel: bronast trnov venček s petokrako zvezdo
v sredini (15 cm) in na zvezdi napis

k.o.: Blejske Dobrave

p.št.: 217

vl.št.: 80

Lestnik: SLP - GG Bled

Skrbnik: ZB NOV Jesenice

Dokumentacije: SO Jesenice

Tehniški muzej ŽJ

ZSV v Krenju

Ureditveni predlog:

Krajevna skupnost: Gorje - občine Redovljice
Krajevna organizacije ZB NOV: Gorje

Pobudnik: OO ZZB NOV Jesenice

Avtor osnutka in besedila:

Izvajalec: Železarna Jesenice

Datum odkritja: 1958

Material: bronaste plošče pritjene na neravno skelo

v:

š:

v črk:

k.o.: Višelnice I

p.št.:

vl.št.:

Lestnik:

Skrbnik: ZZB NOV Jesenice

Dokumentacije: SO Jesenice

Tehniški muzej ŽJ

ZSV v Kranju

Ureditveni predlog:

MEŽAKLJA: ob stezi v gozdu vrh Mežaklje, ki pelje
iz Zekopov, pri "Lukmenovi bajti"

Spominske plošče padlemu borcu OMAN SLAVKU z
Jesenic, ki je padel 20.9.1941 .

Napis: NA TEM MESTU JE BIL DNE 20.9.1941
UBIT OD OKUPATORJA PARTIZAN
OMAN SLAVKO IZ JESENIC
BORCI NOV

Plošče mi ne !!
Ima slova Omana-
je sedaj na naši
spominski ploči!

Linčali bi jih, če bi jih le ujeli

SKRUNITEV

Spominski park na Jesenicah, ki so ga oskrunili lopovi brez spoštovanja do narodove identitete, je dobil nove kipe – Župan Žirovnice bo vložil odškodninski zahtevek v imenu jeseniške, radovljiške in svoje občine – Za kipa talcev v Dragi in Mostah ni kalupov, zato bo izdelava novih težja

JESENICE, 28. APRILA

O b januarskem uničenju dela narodne identitete, zgodovine in poklona dogodkom ter velikim ljudem naše preteklosti, ko je trojica kradla spomenike za naročnika iz Ljubljane, je bila slovenska javnost šokirana. Čeprav je združba nepridipravov, ko je za 1500 evrov, kolikor so dobili za ukradenih 660 kilogramov bron, pljunila v obraz domovine, so po koncu zaslišanja ostali na prostosti. Vsi trije, ki bi pri skoraj tridesetih letih morali imeti v glavah malo več moralnih vrednot, kot so jih pokazali, delajo v jeseniškem Acroniju (kako primerno) pri razrezu pločevine, in kot je bilo slišati na slovesnosti v spominskem parku, bo dobršen del

»Niste našli miru v lastni zemlji, za katero ste se borili, saj so vas izruvali za judežev denar. Upamo, da se bo pravosodje lotilo dela, kot se spodobi, in bodo krivci za skrunitev kmalu za zapahi.« Med zbranimi je bil jeseniški župan **Tomaž Tom Mencinger**, ki je povedal, da tudi on od sodišča

vek.« Povedal je, da je občina plačala nove kipe po ceni 1500 evrov za enega, starih oziroma ostankov uničenih kipcev pa sploh še niso dobili iz Kranja.

Kipi so izginjali

Spomnimo se: sredi januarja je iz doline Drage izginil kip z grobišča žrtev 2. svetovne vojne.

moralnih vrednot, kot so jih pokazali, delajo v jeseniškem Acroniju (kako primerno) pri razrezu pločevine, in kot je bilo slišati na slovesnosti v spominskem parku, bo dobršen del njihovega zaslužka v prihodnje šel za povračilo škode.

Jeseniški spominski park ima spet bronaste kipe. (Foto: Boštjan Fon)

Uničeni kipi

Dva večja spomenika, kip na grobišču talcev v Dragi pri Begunjah in skulpturo talca na morišču v Mostah pri Žirovnici, bo težko izdelati, saj zanju ni več kalupa. Pred osnovno šolo v Zabreznici manjkata doprsna kipa pisateljev **Frana Saleškega Finžgarja** in **Janeza Jalna**. V spominskem parku na Jesenicah so že postavili doprsne kipe pisatelja **Toneta Čufarja** ter narodnih herojev **Jožeta Gregorčiča - Gorenjca**, **Martija Verdnika** - **Tomaža**, **Antona Dežmana** - **Tončka** in **Andreja Žvana** - **Borisa**. Kip delavskega zaupnika in sodelavca OF **Vencija Perka** bodo ulili in postavili na njegov prostor v prihodnjih mesecih.

Izruvani iz svoje zemlje, za katero so dali življenje. (Foto: Boštjan Fon)

Za judežev denar

»Če bi jih v tistem času razkrili, če bi ljudje izvedeli, kdo so, bi jih linčali,« je bil neposreden profesor **Bratko Škrlič**, predsednik jeseniškega združenja borcev za vrednote NOB: »Nikoli si nisem mislil, da bi komu

hodile po glavi takšne ideje. Res so slabega uma, če so se prodali za kaj tako podlega.« Nekdanji ravnatelj jeseniške gimnazije je kot slavnostni govornik na vnovičnem odkritju doprsnih kipov zaslužnih meščanov Jesenic še povedal:

Profesor **Bratko Škrlič**: »Ljudje bi jih linčali!« (Foto: Boštjan Fon)

pričakuje ustrezno ukrepanje: »Župan Žirovnice **Leopold Pogacar** je v imenu svoje, naše in radovljiške občine že vložil skupni zahtevek, da se združita kazenski in odškodninski zahte-

Dan pozneje sta izginila doprsna kipa, ki sta bila postavljena v aleji velikanov v Zabreznici ob osnovni šoli. V Mostah je stal spomenik ustreljenim talcem, v jeseniškem spominskem parku pa je izginilo kar šest doprsnih kipov. Policija je skrunitelje odkrila pri spominskem znamenju NOB na Hrušici, kjer so že zažagali nosilce. Ko so trojico nekoliko bolj privili med navzkrižnim zaslišanjem in enemu povedali, da se niti poročiti ne bo mogel ob načrtovanem datumu, saj bo takrat v priporu, so se razkrile nove sledi, ki so se končale v Ljubljani. Kipe, ki imajo moralni, etični, zgodovinski in pietetni pomen, so kriminalisti našli na eni izmed manjših zasebnih deponij. Bili so le še zmaličeni kosi brona.

Kdaj se bo začelo sojenje trojici, ki je po naših podatkih do zdaj obtožena le navadne kraje materi? .., še ni znano.

Boštjan Fon

Kriminalisti so našli zmaličene na obrobju Ljubljane. (Foto: Boštjan Fon)

Slovesnost ob dnevu upora proti okupatorju (Foto: Boštjan Fon)

je gorice. Akcija je koordinirano in usmerjalo okrožno državno žilstvo iz Kopra. Policisti so bili včeraj z informacijami o preiskavah še zelo skopi, ko da nam je iz neuradnih virov pešlo izvedeti samo še to, da so ovenski policisti pri tokratnem zbitju kriminalne združbe sodelovali tudi s kolegi iz nekaterih drugih držav EU, med drugim z obščja Balkana. Več podatkov o terajšnjem dogajanju bodo s policije posredovali danes, znano pa da vpletenim v prekupčevanje z go grozijo visoke zaporne kazensaj lahko v najslabšem primeru sletskami ostanejo tudi do 15. x sb

Mednarodna tiralica

Prijeli Romuna, ki je goljufal v ZDA

je. Policisti iz celjske skupine za avnalne ukrepe so predvčerajjim malo po prvi uri zjutraj prijeli letnega Romuna, za katerim je a razpisana mednarodna tiralica. avtocestnem počivališču Lopata ustavili romunski avtobus, ki je il proti Mariboru. Med kontrolo nikov je njihovo pozornost vzbua Romun, za katerega so med prejanjem ugotovili, da ga zaradi goije in pranja denarja išče policija ZDA.

Mednarodno tiralico je že marca 12 izdalo sodišče v Teksasu, vnter se je doslej roki pravice uspešno ikal. Po ameriški zakonodaji mu vsako od očitanih kaznivih dejanj ozi kar dvajset let zapore. Romun, državljan naj bi v času od septembra 2007 do februarja 2011 v Teksu prek internetne spletne strani kupcev izvabljal denar za nakup

Sojenje

Tatovi gorenjskih kipov obsojeni

Včeraj so na kranjskem sodišču izrekli zaporne kazni trem od šestih obtoženih za kraje kipov po Gorenjski. Plačati bodo morali tudi 83.000 evrov škode.

KRANJ. Bronasti kipi so pred šestimi leti drug za drugim izginjali po več gorenjskih krajih. Tatovi so takrat odnesli kipe pisatelj v Zabreznici in na Jesenicah, kip talcev v Mostah in spomenik v Dragi pri Begunjah. Tatove umetniških del so na koncu prijeli »z rokami v vreči«, saj so jih aretirali med poskusom žaganja spomenika pri Hrušici.

Zaradi teh dejanj so se na zatožni klopi znašli **Aleš Sefaj**, **Admir Horozović** in **Mirnes Hamzić**, ki so zdaj priznali krivdo. Prva dva sta bila obsojena na 19, zadnji pa na 14 mesecev zapore, medtem ko je bil že prej zaradi prikrivanja ukradenih predmetov na pet mesecev pravnomočno obsojen **Zlatan Gašimović**. Eden od obtoženih je v

tem času umrl, zadnjemu, **Dejanu Ramiću**, pa bodo sodili v posebnem postopku, ker krivde ni priznal, obtožen pa je prikrivanja.

Sodišče je imelo sicer v tem primeru tudi obilo dela z vročanjem vabil na sojenje. Tudi z obsojenim Gašimovićem, ki živi v Nemčiji in se na obravnavah v Kranju ni pojavil niti kot priča. Od samih kraj je tako preteklo že več kot šest let, početje tatinske združbe pa je poleg škode na Gorenjskem sprožilo tudi precejšnje ogorčenje, saj gre za umetniška dela različnih avtorjev.

Po drugi strani so bronasti kipi za tatove predstavljali zgolj priložnost za zaslužek, čeprav so za okoli 660 kilogramov brona »iztržili« le 1500 evrov. Še pred tem so svoj plen razžagali do nerazpoznavnosti, tako da je policija dele kipov našla na zasebnem odlagališču in jih ni bilo več mogoče sestaviti. Zato so po gorenjskih občinah postavili nadomestke in na sodišče vložili zahteve za odškodnino. Sodišče je odločilo, da so obsojeni dolžni povrniti tudi za skoraj 83.000 evrov nastale škode. Sodba še ni pravnomočna. x šu

PRIDRUŽITE SE NAM IN SE PREIZKUSITE!
20. september 2014, Terme Čatež

Dnevnikov duatlon
tekaško-kolesarska preizkušnja

CICI duatlon: 500 m tek / 2 km kolesarjenje / 250 m tek

SUPER SPRINT duatlon za otroke: 2 km tek / 8 km kolesarjenje / 1 km tek

SUPER SPRINT duatlon za vsakogar in štafete: 2 km tek / 8 km kolesarjenje / 1 km tek

SPRINT duatlon in štafete: 5 km tek / 20 km kolesarjenje / 2,5 km tek

Informacije in prijave: <http://duatlon.dnevnik.si> in e-pošta duatlon@dnevnik.si

Dnevnikov triatlon

➤ **SPRINT TRIATLON in ŠTAFETE:** 750 m plavanje/20 km kolesarjenje/ 5 km tek

Informacije in prijave: <http://triatlon.dnevnik.si> in e-pošta triatlon@dnevnik.si

Spremljevalni program

varstvo otrok z animacijo

Dne 14. 1. 2008 smo bili obveščeni, da so bila v Spominskem parku na Jesenicah ukradena spominska obeležja, bronaste glave, oziroma poprsja: štirih narodnih herojev (ki so bili pred vojno zaposleni v Železarni Jesenice) Jožeta Gregorčiča - Gorenjca, Toneta Dežmana, Borisa Žvana in Matija Verdnika - Tomaža in jeseniškega pisatelja Toneta Čufarja in zastopnika delavstva v stari Jugoslaviji Vencija Perka.

Ob tej novici so bili Jeseničani zgroženi in brez besed. Kaj podobnega se na Jesenicah, doslej še ni zgodilo. Ta dejanja so odločno obsodili Jeseničani. Ne gre samo za materialno škodo, gre predvsem za moralno škodo, ki smo jo domačini občutili kot pljunek v obraz vsem pomembnim dogodkom in jeseniškim osebnostim.

Povedati velja, da so spomenike herojev odlili v Železarni leta 1988 in jih istega leta postavili v Spominski park na Plavž, spomenik pisatelju Tonetu Čufarju je postavila ZKD Jesenice leta 1988, poprsje Venciju Perku pa ZB Jesenice s pomočjo donatorjev iz Jesenic in nekaterih ostalih podjetij iz Slovenije v letu 2006.

Zato sedaj sprašujem v imenu poslanske skupine Socialnih demokratov Jesenice, kako popraviti to škodo in kako ponovno obnoviti spomenike, na katere smo Jeseničani lahko ponosni.

Ponovno odkritje (z izjemo spominskega obeležja Perku)

27. aprila 2008 ob 18.30 uri.

Slavnostni govor Bratko Škrlič, v kulturnem programu Trobilci, recitacije osnovne šole

Tone Čufar, Marjana Komel in Melita Jelen.

Sramota je popravljena

GLAS

29.4.2008

Na Jesenicah so odkrili obnovljene doprsne bronaste kipe, ki so jih vandali januarja ukradli in uničili.

URŠA PETERNEL

Jesenice - V Spominskem parku na Jesenicah so v nedeljo, ob dnevu upora proti okupatorju, slovesno odkrili obnovljene bronaste doprsne kipe, ki so jih v začetku leta ukradli in uničili vandali - trije domačini z Jesenic. Po vsesplošnem ogorčenju so se na Občini Jesenice odločili, da bodo kulturne spomenike obnovili in postavili nazaj v park. Tako so na osnovi negativov na novo odlili kipe štirih narodnih herojev - železarjev, na osnovi kipa, ki stoji pred Čufarjevo šolo, pa še kip revolucionarja in delavskega pisatelja Toneta Čufarja. Šesti bronasti doprsni kip Vencija Perka, delavskega zaupnika, prvoborca in

Obnovljen spomenik narodnih herojev železarjev

častnega občana Jesenic, pa bo nanovo izdelal avtor, akademski slikar Boni Čeh, do spominskega dne občine avgusta letos. Kot je ob odkritju spomenikov dejal **Bratko**

Škrlič iz Zveze združenj borcev udeležencev NOB Jesenice, Žirovnica in Kranjska Gora, so spomenike oskrunile "vandalске roke podležev", ki so jih pri delu za "judežev

drobiž" vodili "barbarstvo, pohlep in prazno srce". Škrlič je izrazil posebno zahvalo Občini Jesenice, ki se je kot prva med oškodovanimi občinami (spomenike so oskrunili tudi v žirovniški in radovljiški občini) odločila spomenike obnoviti. Župan Občine Jesenice **Tomaž Tom Mencinger** je dejal, da so obnovo spomenikov plačali z denarjem iz občinskega proračuna, vendar pa bodo stroške skušali izterjati od storilcev. Tako so župani treh oškodovanih občin na sodišče že vložili zahtevek, da združijo odškodninski in kazenski postopek. Mencinger je izrazil prepričanje, da bodo organi pregona opravili svoje delo in sankcionirali ravnanje storilcev.

Vleku 2015
(do 1.11.)

ob spomeniku
betonske ploščice
ploščice (prej leseni reži)
očiščeni kamni,
namenjene manjke
zrezole na kamni

